

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šeimyniškių g. 19, LT-09236 Vilnius, tel. + 370 706 64 845,

el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

VšĮ Inovacijų agentūrai

DĖL VALSTYBĖS SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ VIEŠAJAI ĮSTAIGAI INOVACIJŲ AGENTŪRAI

I. Bendrosios nuostatos ir rašto paskirtis

Šiuo raštu dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių viešajai įstaigai Inovacijų agentūrai (toliau – Raštas) nurodomi valstybės siekiami tikslai viešojoje įstaigoje Inovacijų agentūroje (toliau – Įstaiga), kurios savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija. Raštu nustatomi Įstaigai keliami finansiniai ir nefinansiniai lūkesčiai, taip pat apibrėžiamos Įstaigos veiklos kryptys ir principai.

Raštas parengtas vadovaujantis Valstybės ar savivaldybės tikslų ir lūkesčių dėl viešosios įstaigos nustatymo bei informacijos viešosios įstaigos savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai teikimo apie atitiktį nustatytiems valstybės ar savivaldybės tikslams ir lūkesčiams dėl viešosios įstaigos, taip pat rezultatus (rodiklius), pasiektus įgyvendinant šiuos tikslus ir lūkesčius, tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2024 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 1V-713. Pagal Rašte pateiktą informaciją turi būti rengiama ir (ar) peržiūrima Įstaigos veiklos strategija, taip pat nustatomi ilgalaikiai ir trumpalaikiai finansiniai bei nefinansiniai tikslai, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių viešųjų įstaigų veiklą, nuostatas ir valstybės strateginius planavimo dokumentus.

Įstaiga, rengdama ar peržiūredama ilgalaikę veiklos strategiją, metinius veiklos planus, vidaus organizacinę struktūrą, personalo valdymo ir finansinių išteklių planavimo dokumentus, turi užtikrinti Rašto nuostatų integravimą į konkrečius tikslus, veiklos rodiklius, atsakomybes ir įgyvendinimo terminus. Įstaigos veiklos planavimas turi būti orientuotas ne tik į priemonių ar projektų administravimą, bet ir į pamatuojamą poveikį Lietuvos ekonomikos konkurencingumui, eksporto augimui, inovacijų diegimui, verslumo plėtrai ir produktyvumo didinimui.

Rašte nustatyti valstybės siekiami tikslai ir keliami lūkesčiai 2026–2030 metų laikotarpiui. Jie taikomi iki naujo valstybės siekiamų tikslų ir lūkesčių Įstaigai nustatymo. Esant esminiams Įstaigos veiklos aplinkos, valstybės politikos prioritetų ar teisinio reguliavimo pokyčiams, Raštas gali būti peržiūrimas ir atnaujinamas anksčiau.

Raštu Ekonomikos ir inovacijų ministerija nesiekia apriboti ar išplėsti Įstaigos ir jos valdymo organų teisių ir pareigų. Įstaiga ir jos valdymo organai privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Įstaigos įstatais, kitais Įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos priimtais sprendimais, gerą valdymo praktiką ir prisiimti atsakomybę už priimtus sprendimus.

Įstaigos valdymo organai, įgyvendindami Rašte išdėstytas nuostatas, privalo vadovautis protingumu, skaidrumu, efektyvumu ir racionalaus turto valdymo principais. Raštas yra skirtas efektyviam bendradarbiavimui tarp Įstaigos ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos užtikrinti.

II. Įstaigos paskirtis, veiklos mastas ir kontekstas

Įstaiga, vykdydama savo pagrindinę veiklą – tenkinti viešuosius interesus, skatinant mokslo žiniomis, pažangiomis technologijomis ir inovacijomis grįstą darnų ekonomikos vystymąsi bei didinant šalies tarptautinį konkurencingumą, vykdo šias pagrindines veiklas ir funkcijas:

- veikia ekonomikos ir inovacijų ministruui pavestose valdymo srityse ir, vadovaudamasi galiojančiais teisės aktais bei Įstaigos įstatais, atlieka funkcijas, susijusias su technologijų ir inovacijų plėtra, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei inovacijų (MTEPI) skatinimu, verslumo ir smulkiojo bei vidutinio verslo augimo rėmimu ir eksporto skatinimu, pramonės plėtra, taip pat kitas teisės aktų nustatyta tvarka pavestas funkcijas skaitmeninės plėtros bei gynybos ir saugumo pramonės srityse;

- įgyvendindama jai pavestas funkcijas, administruoja ir (ar) vykdo nacionalines ir tarptautines programas, priemones ir projektus, finansuojamus iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių finansavimo šaltinių, teikia viešąsias ir administracines paslaugas ūkio subjektams bei kitiems suinteresuotiesiems asmenims. Atlieka ekspertinę, analitinę ir konsultacinę veiklą bei prisideda prie valstybės ekonomikos ir inovacijų politikos formavimo, teikdama pasiūlymus ir analitinę informaciją Ekonomikos ir inovacijų ministerijai;

- veikia kaip aktyvi inovacijų ekosistemos partnerė, skatinanti mokslo, verslo ir viešojo sektoriaus bendradarbiavimą, pažangiųjų technologijų diegimą ir aukštos pridėtinės vertės inovacijų kūrimą;

- teisės aktų ir (ar) tarpinstitucinių susitarimų pagrindu vykdo ir administruoja priemones bei projektus, finansuojamus kitų valstybės institucijų asignavimais, neperimdama šių institucijų politikos formavimo funkcijų.

Įstaigos veikla įgyvendinama per programas, priemones, projektus ir paslaugas, kurių mastas, pobūdis ir įgyvendinimo būdai nustatomi Įstaigos strateginiuose ir metiniuose veiklos planavimo dokumentuose, laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatų ir užtikrinant racionalų bei efektyvų viešųjų išteklių naudojimą.

Atsižvelgiant į Įstaigos veiklos tikslą ir jai pavestų funkcijų mastą, Įstaigos veikla turi būti telkiama į Įstaigos įstatuose nurodytas veiklas ir funkcijas. Projektų ir priemonių administravimo, vidaus aptarnavimo ir kitos pagalbinės veiklos turi būti organizuojamos taip, kad jos būtų proporcingos, efektyvios ir netaptų dominuojančia Įstaigos veiklos dalimi. Įstaiga turi nuosekliai vertinti, ar vykdomos veiklos tiesiogiai prisideda prie Įstaigos įstatuose nustatyto tikslo ir valstybės ekonomikos transformacijos prioritetų.

III. Valstybės siekiami tikslai Įstaigoje

Valstybė siekia, kad Įstaiga, vykdydama savo pagrindinę veiklą, tenkintų viešuosius interesus, skatindama mokslo žiniomis, pažangiomis technologijomis, inovacijomis grįstą darnų ekonomikos vystymąsi ir didintų šalies tarptautinį konkurencingumą.

Įgyvendindama šį siekį, Įstaiga turi prisidėti prie Lietuvos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo stiprinimo, orientuodamasi į aukštos pridėtinės vertės veiklų plėtrą, inovacijų diegimą, pažangiųjų technologijų kūrimo ir komercinimo skatinimą, verslo produktyvumo augimą, talentų pritraukimą ir išlaikymą. Taip pat Įstaiga turi siekti prisidėti prie Lietuvos, kaip patrauklios vietos kurti, investuoti ir dirbti, įvaizdžio stiprinimo tarptautiniu mastu. Įstaiga turi prisidėti prie Lietuvos pozicionavimo kaip regioninio inovacijų ir pažangiųjų technologijų centro.

Valstybės siekiami tikslai Įstaigoje nustatomi atsižvelgiant į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos formuojamas ekonomikos ir inovacijų politikos kryptis bei valstybės strateginius planavimo dokumentus. Šie tikslai įgyvendinami per Įstaigos veiklą, programas, priemones ir projektus, neperžengiant Įstaigos kompetencijos ribų ir neperimant kitų institucijų politikos formavimo funkcijų.

Valstybės siekiami tikslai Įstaigoje apima ilgalaikės ekonomikos transformacijos kryptis. Valstybė siekia, kad Įstaiga veiktų kaip pagrindinė ekonomikos transformacijos, inovacijų, verslumo,

ir eksporto skatinimo kompetencijų platforma, o konkretūs lūkesčiai dėl veiklos kryptių ir pamatuojamų rezultatų nustatomi Rašto IV skyriuje.

Įstaiga pagal jai pavestas kompetencijas turi kryptingai prisidėti prie ilgalaikio valstybės ekonomikos tikslo – didinti Lietuvos verslo pardavimo, eksporto, produktyvumo ir inovacijų rodiklius. Šis tikslas apima esminį Lietuvos ekonomikos masto augimą – BVP artėjimą prie 100 mlrd. eurų lygio iki 2030 m. ir lietuviškos kilmės prekių (be energetinių (mineralinių) produktų) bei paslaugų eksporto tarptautinėse rinkose augimą iki ne mažiau kaip 50 mlrd. eurų per metus, taip pat lietuviškos kilmės prekių (be energetinių (mineralinių) produktų) ir paslaugų eksporto santykio su BVP padidėjimą nuo 54,1 proc. (2024 m.) iki ne mažiau kaip 65,5 proc. 2030 m.

Įstaiga turi imtis aktyvaus vaidmens įgyvendinant šį tikslą – inicijuoti, koordinuoti ir įgyvendinti priemones, kuriančias tiesioginį, pamatuojamą poveikį verslo augimui, inovacijų diegimui ir eksporto plėtrai. Šis lūkestis turi būti detalizuojamas Įstaigos strategijoje per konkrečius tarpinius ir Įstaigos veiklai priskirtinus rodiklius, atskiriant tiesiogiai Įstaigos valdomus rezultatus nuo platesnių makroekonominių poveikio rodiklių, kuriems Įstaiga daro esminę įtaką per savo vykdomas programas, priemones ir paslaugas.

IV. Lūkesčiai dėl veiklos rezultatų

Įstaiga, atlikdama jai pavestas funkcijas ir įgyvendindama programas, priemones bei projektus, turi kryptingai prisidėti prie ilgalaikių Lietuvos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo stiprinimo tikslų, nustatytų valstybės strateginiuose planavimo dokumentuose.

Mokslo tyrimų bei inovacijų intensyvumo augimas

Įstaiga, vykdydama veiklas, turi prisidėti kuriant palankias sąlygas, skatinančias išlaidų moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir inovacijoms (toliau – MTEPI) augimą, ir siekti, kad Lietuvos išlaidos MTEPI padidėtų iki 2 proc. bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) iki 2030 metų.

Įstaiga turi skatinti ne tik MTEPI investicijų augimą, bet ir spartesnę inovacijų komercinimą, technologijų ir bei naujų aukštos pridėtinės vertės produktų ir paslaugų kūrimą.

Darbo našumo artėjimas prie ES vidurkio

Įstaigos vykdomos veiklos turi prisidėti prie iniciatyvų ir priemonių, skatinančių verslo produktyvumą ir inovacijų diegimą, siekiant, kad Lietuvos darbo našumas iki 2030 m. pasiektų 90 proc. Europos Sąjungos vidutinio lygio ir taip būtų stiprinamas šalies ekonominis našumas ir konkurencingumas.

Sektorinės struktūros pokyčiai – sumaniosios specializacijos sektorių augimas

Įstaiga turi aktyviai įsitraukti į sumaniosios specializacijos sektorių plėtros sąlygų kūrimą – siekti, kad iki 2030 m. gyvybės mokslų sektorius išaugtų iki ~5 proc. BVP, inžinerinės pramonės iki ~6,7 proc. BVP, o informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sektorius iki ~5,1 proc. BVP. Šių sektorių augimas prisideda prie žinių ekonomikos stiprinimo ir aukštos pridėtinės vertės veiklų plėtros.

Veiklos efektyvumo didinimas, poveikio logika ir veiklų portfelio peržiūra

Įstaiga turi atlikti atliekamų funkcijų, paslaugų, projektų, administracinių procesų ir organizacinės struktūros peržiūrą, siekdama užtikrinti, kad Įstaigos veikla būtų sutelkta į įstatuose nustatytą tikslą, valstybės ekonomikos ir inovacijų politikos prioritetus bei aiškiai pamatuojamą poveikį verslui ir ekonomikai. Įstaiga turi parengti veiklos efektyvumo didinimo planą, kuriame būtų nustatytas bazinis efektyvumo lygis, vertinimo metodika, pagrindiniai efektyvumo rodikliai ir konkretūs veiksmai, leidžiantys iki 2029 m. ne mažiau kaip 30 proc. sumažinti Įstaigos administravimo kaštus ir ne mažiau kaip 30 proc. sutrumpinti bazinius paslaugų teikimo terminus, palyginti su 2025 m. baziniais rodikliais.

Įstaiga turi pereiti nuo projektų ir priemonių įgyvendinimo kaip savitikslės veiklos prie poveikiu grįsto veiklos modelio, kai kiekviena reikšminga programa, priemonė, paslauga ar projektas aiškiai susiejami su Įstaigos strateginiais tikslais, valstybės ekonomikos transformacijos kryptimis ir pamatuojamais rezultatais. Įstaigos veiklos planuose turi būti aiškiai atskirta, kurios veiklos kuria tiesioginę vertę verslui, inovacijų, eksporto ir verslumo ekosistemoms, o kurios yra administracinio, pagalbinio ar projektų administravimo pobūdžio.

Įstaiga turi sudaryti sąlygas eksperimentuoti orientuojantis į greitesnę inovacijų diegimą ir verslo transformaciją: taikyti naujus inovacijų skatinimo modelius, užmegzti partnerystės ryšius ir teikti paslaugas.

Peržiūros metu Įstaiga turi identifikuoti veiklas, funkcijas ir procesus, kurie dubliuojasi, yra pertekliniai, nėra tiesiogiai susiję su Įstaigos įstatuose nustatytu tikslu, valstybės ekonomikos ir inovacijų politikos prioritetais arba nesukuria pakankamos pridėtinės vertės. Dėl tokių veiklų turi būti parengti pasiūlymai jas nutraukti, perduoti kitoms institucijoms, konsoliduoti, supaprastinti arba pertvarkyti, užtikrinant teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir paslaugų tęstinumą, kai jis būtinas.

Strateginių kryptių formavimas, analitika ir atstovavimas interesams

Įstaiga turi stiprinti ilgalaikių strateginių kryptių formavimo, įgyvendinimo, duomenimis grįstos analitikos ir atstovavimo interesams (angl. *policy advocacy*) veiklas. Šios veiklos apima politikos formavimo pasiūlymus ir atstovavimą ekosistemų poreikiams tokiose Įstaigos kompetencijos srityse kaip konkurencingumas, eksportas, inovacijos, verslumas, Europos Sąjungos struktūrinių fondų administravimas, smulkusis ir vidutinis verslas, pramonės plėtra, skaitmeninė plėtra, gynybos ir saugumo pramonė. Įstaiga turi sistemingai identifikuoti verslo, inovacijų ir eksporto ekosistemų poreikius, kliūtis bei augimo galimybes ir teikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai pagrįstus pasiūlymus dėl politikos priemonių, reguliacinės aplinkos ir finansavimo priemonių tobulinimo.

Eksporto skatinimo kryptingumas ir rinkų prioritetizavimas

Įstaiga turi peržiūrėti eksporto skatinimo veiklas, siekdama aiškiai identifikuoti Lietuvos verslo konkurencinius pranašumus, prioritetinius sektorius ir tikslines rinkas. Eksporto veiklos turi būti grindžiamos duomenimis, rinkų potencialo vertinimu, konkrečiais pasiūlymais dėl sektorių ir aiškiais rezultatų rodikliais. Įstaiga, bendradarbiaudama su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, turi prisidėti prie komercijos atašė tinklo veiklos rodiklių ir prioritetų parengimo, užtikrindama jų sąsają su Lietuvos eksporto strateginėmis kryptimis, prioritetinėmis rinkomis ir valstybės interesais. Siekiant eksporto rinkų diversifikacijos, iki 25 proc. eksporto skatinimo veiklų turi būti nukreiptos į neprioritetines eksporto rinkas.

San Fransiske įkurto padalinio InoHub Lithuania veiklos kryptingumas ir poveikis

Įstaiga turi atlikti išsamų San Fransiske įkurto padalinio *InoHub Lithuania* veiklos vertinimą – įvertinti jo kuriamą pridėtinę vertę, kaštų ir naudos santykį bei indėlį į konkrečius Lietuvos ekonomikos, inovacijų, investicijų, eksporto ir technologijų ekosistemos interesus. Atsižvelgdama į vertinimo rezultatus, įstaiga turi pateikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai pagrįstus pasiūlymus dėl tolesnio padalinio veiklos modelio, įskaitant galimybę veiklą nutraukti, o atlaisvinamus išteklius skirti Lietuvos eksportui skatinti ir bendradarbiavimui Šiaurės Amerikoje stiprinti.

Regioninių verslo ekosistemų stiprinimas ir spiečių veiklos atnaujinimas

Įstaiga turi peržiūrėti ir atnaujinti spiečių veiklos modelį, kad spiečiai veiktų kaip regioniniai Įstaigos kompetencijų, paslaugų ir ekosistemų vystymo centrai inovacijų, eksporto ir verslumo srityse. Spiečių veikla turi būti orientuota ne tik į bendrą konsultavimą ar renginių organizavimą, bet ir į regioninių įmonių augimo, inovacijų diegimo, eksporto pasirengimo, verslumo kompetencijų ir vietos ekosistemų stiprinimo rezultatus.

Įstaiga turi nustatyti kiekvieno spiečiaus veiklos prioritetus, aptarnaujamų įmonių segmentus, regioninius partnerius, paslaugų skaičių ir pamatuojamus veiklos rodiklius. Spiečių veiklos modelis turi būti derinamas su Įstaigos bendraisiais eksporto, inovacijų, verslumo ir regioninių ekosistemų vystymo tikslais.

Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir kitų tarptautinių programų administravimas

Įstaiga, administruodama 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir kitų tarptautinių finansavimo priemonių lėšomis finansuojamus projektus, turi užtikrinti aukščiausią rizikų valdymo, skaidrumo, finansinės drausmės ir projektų valdymo standartų taikymą visame investicijų gyvavimo cikle. Įstaiga turi aktyviai valdyti projektų portfelį, užtikrinti, kad projektai būtų įgyvendinami laiku, taip pat užtikrinti išlaidų efektyvumą ir rezultatyvumą, inicijuoti projektų

portfeliui koreguoti reikalingus sprendimus, siekdama maksimaliai efektyvaus investicijų panaudojimo ir programos tikslų pasiekimo iki 2029 metų pabaigos.

Taip pat tikimasi, kad Įstaiga vykdys aktyvią ir tikslingą komunikaciją apie investavimo galimybes, skatins aukštos pridėtinės vertės verslų dalyvavimą kvietimuose ir užtikrins, kad laiku būtų identifikuojamos finansinės, reputacinės, valstybės saugumui reikšmingos rizikos bei informacija apie jas būtų laiku pateikiama Ekonomikos ir inovacijų ministerijai.

Pažangiųjų technologijų ir giliųjų technologijų (angl. deep tech) ekosistemos stiprinimas

Įstaiga turi stiprinti pažangiųjų technologijų ir giliųjų technologijų inovacijų ekosistemos vystymą Lietuvoje, siekdama didinti šalies konkurencingumą aukštos pridėtinės vertės technologijų srityse ir sudaryti sąlygas Lietuvos verslui bei mokslui integruotis į tarptautines technologijų vertės grandines. Įstaiga turi aktyviai bendradarbiauti su mokslo institucijomis, verslo atstovais, tarptautiniais partneriais ir viešuoju sektoriumi, identifikuojant pažangiųjų technologijų plėtros galimybes, prioritetines kompetencijų kryptis ir finansavimo poreikius.

Įstaiga turi prisidėti prie pažangiųjų technologijų inovacijų, talentų ugdymo, technologijų komercinimo, tarptautinių partnerysčių, investicijų pritraukimo ir aukštos pridėtinės vertės produktų bei paslaugų kūrimo skatinimo. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas dirbtinio intelekto, kvantinių technologijų, biotechnologijų, gynybos technologijų ir kitų strateginę reikšmę turinčių technologijų sričių vystymui.

Mokslo ir verslo bendradarbiavimo stiprinimas

Įstaiga turi stiprinti mokslo ir verslo bendradarbiavimo ekosistemą, skatindama efektyvesnius informacijos apie žinias, technologijas ir kompetencijas mainus tarp mokslo ir studijų institucijų bei verslo subjektų. Įstaigos veiklos turi būti orientuotos į didesnę mokslo rezultatų komercinimą, bendrą mokslo ir verslo projektų plėtrą, inovacijų kūrimą ir aukštos pridėtinės vertės produktų bei paslaugų vystymą.

Įstaiga turi aktyviai identifikuoti kliūtis mokslo ir verslo bendradarbiavimui, teikti pasiūlymus dėl bendradarbiavimo modelių, finansavimo priemonių ir reguliacinės aplinkos tobulinimo, taip pat skatinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, tarptautinių partnerių įtraukimą ir mokslo infrastruktūros prieinamumą verslui.

Įgyvendindama šiame skyriuje nustatytus lūkesčius, Įstaiga turi veikti kaip aktyvi ekonomikos transformacijos partnerė, užtikrinti veiklos orientaciją į poveikį, sprendimų pagrįstumą duomenimis ir veiklų suderinamumą su valstybės ekonomikos ir inovacijų politikos prioritetais.

V. Finansiniai lūkesčiai

Įstaigai skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos turi būti naudojamos pagal paskirtį, laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų, ir nukreiptos Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2026–2028 metų strateginio veiklos plano Ekonomikos konkurencingumo didinimo programai bei kitoms ministerijos pavestoms priemonėms įgyvendinti.

Finansinių išteklių planavimas ir naudojimas turi būti grindžiamas racionalumo, efektyvumo ir skaidrumo principais, orientuojantis į pasiekiamus veiklos rezultatus ir kuriamą pridėtinę vertę, taip pat užtikrinant, kad finansiniai sprendimai būtų derinami su Įstaigos veiklos prioritetais, planuojamais rezultatais ir turimais ištekliais.

Finansinių išteklių paskirstymas turi būti grindžiamas poveikio ir rezultatų vertinimu, prioritetą skiriant veikloms, kurios sukuria didžiausią ilgalaikę ekonominę naudą valstybei. Įstaiga turi užtikrinti, kad sprendimai dėl finansavimo būtų priimami remiantis aiškiais veiklos efektyvumo, poveikio bei kaštų ir naudos vertinimo kriterijais.

Įstaiga turi užtikrinti, kad finansiniai ištekliai būtų pirmiausia orientuoti į veiklas, kurios tiesiogiai prisideda prie strateginių tikslų įgyvendinimo, verslo, inovacijų, eksporto ir verslumo ekosistemų stiprinimo bei pamatuojamo poveikio ekonomikai kūrimo. Įstaiga, planuodama ir paskirstydama finansinius išteklius, prioritetą turi teikti veikloms, kuriomis auginamos ir plečiamos inovacijų, eksporto ir verslumo ekosistemų kompetencijos, didinamas ekosistemų dalyvių pajėgumas ir tarpusavio bendradarbiavimas. Administracinėms, koordinavimo, vidaus aptarnavimo ir kitoms

pagalbinėms veikloms skiriami išteklių turi būti proporcingi, ekonomiškai pagrįsti ir reguliariai vertinami pagal jų būtinumą bei sukuriama vertę.

Įstaiga turi siekti nuoseklaus administracinių ir vidaus aptarnavimo kaštų santykio mažinimo bendroje veiklos išlaidų struktūroje, identifikuoti mažo poveikio ar nepakankamai efektyvias veiklas ir parengti bei įgyvendinti sprendimus dėl jų pertvarkymo, konsolidavimo ar nutraukimo, prioritetą skiriant tiesioginę vertę kuriančioms veikloms ir paslaugoms.

Įgyvendinant programas, priemones ir projektus, finansuojamus iš Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių finansavimo šaltinių, turi būti užtikrinamas tinkamas šių lėšų administravimas, laikantis nustatytų reikalavimų, terminų ir finansinės drausmės principų, taip pat siekiant maksimaliai efektyvaus šių lėšų panaudojimo Įstaigai pavestiems tikslams įgyvendinti.

Planuojant ir vykdamas finansinius įsipareigojimus, turi būti užtikrinamas Įstaigos finansinis tvarumas, tinkamas finansinių rizikų valdymas, įsipareigojimų vykdymas laiku ir vengimas prisiimti nepagrįstus finansinius įsipareigojimus.

Finansiniai lūkesčiai turi būti integruoti į Įstaigos metinius veiklos planus ir kitus planavimo dokumentus, o finansinių išteklių naudojimas reguliariai stebimas, analizuojamas ir vertinamas.

VI. Lūkesčiai dėl valdysenos ir veiklos principų

Skaidrumas ir atsparumas korupcijai

Įstaigoje turi būti įdiegtos atsparumo korupcijai priemonės ir procesai, užtikrinantys, kad Įstaigos veikla būtų vykdoma skaidriai, sąžiningai ir laikantis aukščiausių etikos standartų. Sprendimų priėmimas ir veiklos vykdymas turi būti pagrįsti aiškiais procedūromis, užtikrinančiomis viešumą ir atskaitomybę.

Geroji valdysena

Įstaiga savo veikloje turi užtikrinti gerąją valdyseną atitinkantį valdymą, aiškų atsakomybės pasiskirstymą ir efektyvų valdymo organų bei administracijos bendradarbiavimą. Įstaiga savo veikloje turi vadovautis gerosios valdysenos principais ir atsižvelgti į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) bei Valdymo koordinavimo centro rekomendacijas tiek, kiek jos taikytinos viešajai įstaigai. Taip pat nuolat turi būti tobulinama vidinė komunikacija, siekiant veiklos nuoseklumo ir organizacinio efektyvumo.

Įstaigos valdyba turi veikti nepriklausomai, vadovaudamasi teisės aktų reikalavimais, gerosios valdysenos principais, Įstaigos interesais ir Rašte nustatytais valstybės tikslais bei lūkesčiais.

Vidaus kontrolė ir rizikų valdymas

Įstaiga turi užtikrinti, kad tinkamai veiktų vidaus kontrolės sistema, apimanti rizikų identifikavimą, vertinimą ir valdymą, vidaus procedūrų laikymąsi bei sprendimų priėmimo pagrįstumą. Vidaus kontrolės sistema turi padėti užtikrinti teisėtą, patikimą ir efektyvią Įstaigos veiklą.

Veiklos efektyvumas, procesų tobulinimas ir organizacinės struktūros lankstumas

Įgyvendindama Rašto IV skyriuje nustatytus veiklos efektyvumo lūkesčius, Įstaiga turi nuosekliai optimizuoti veiklos procesus, taikyti efektyvesnius organizacinius ir technologinius sprendimus bei didinti veiklos efektyvumą, orientuodamasi į kuriamą vertę, paslaugų kokybę ir greitesnį sprendimų priėmimą.

Įstaiga turi skatinti inovatyvių darbo organizavimo, procesų automatizavimo ir skaitmeninių sprendimų taikymą, siekdama mažinti administracinę naštą ir didinti veiklos efektyvumą.

Įstaiga turi atlikti neterminuotų ir terminuotų etatų skaičiaus, funkcijų, darbo krūvio ir sprendimų priėmimo procesų peržiūrą, siekdama įvertinti, ar esama organizacinė struktūra ir pareigybių mastas užtikrina efektyvų, lankstų ir rezultatais grįstą Įstaigos veiklos modelį. Remdamasi peržiūros rezultatais, Įstaiga turi parengti pareigybių masto optimizavimo planą, kad neterminuotų etatų skaičių išlaikytų 233–273 etatų ribose, kai tai pagrįsta funkcijų, procesų, darbo krūvio ir sukuriamos vertės analize, bei įvertinti terminuotų etatų skaičiaus pagrįstumą ir būtinybę. Peržiūros vertinimo kriterijai – funkcijų būtinybė, procesų efektyvumas, administracinių ir turinio veiklų santykis, darbo krūvio pagrįstumas, finansavimo tvarumas ir sukuriama veiklos rezultatai.

Įstaiga turi identifikuoti procesus, funkcijas ir pareigybes, kurios dubliuojasi, yra perteklinės, nepakankamai prisideda prie strateginių tikslų įgyvendinimo arba kuriomis daugiausia tenkinami vidaus administraciniai poreikiai. Remdamasi šia peržiūra, Įstaiga turi pateikti pasiūlymų dėl procesų supaprastinimo, sprendimų priėmimo pagreitinimo, funkcijų konsolidavimo, administracinės naštos mažinimo bei neterminuotų ir terminuotų etatų skaičiaus peržiūrėjimo, kartu užtikrindama Įstaigai pavestų funkcijų kokybę, veiklos tęstinumą ir paslaugų prieinamumą.

Socialinė atsakomybė ir tvarumas

Įstaiga, veikdama pagal socialinės atsakomybės principus, turi laikytis teisės aktų, tarptautinių normų ir etikos standartų, puoselėti pagarbą žmogui, visuomenei ir gamtai. Įstaiga turi siekti mažinti neigiamą veiklos poveikį aplinkai, didinti žaliosios energijos vartojimą ir skatinti skaitmeninius sprendimus, mažinančius popierinių dokumentų naudojimą.

Darbuotojų įsitraukimas, organizacinė kultūra ir personalo valdymo politika

Įstaiga turi palaikyti vertybėmis, atsakomybe ir rezultatais grįstą organizacinę kultūrą, sudaryti sąlygas darbuotojų profesiniam augimui ir kompetencijų tobulinimui bei taikyti modernius personalo valdymo sprendimus. Įstaiga turi peržiūrėti personalo valdymo politiką, darbuotojų gerovės, motyvavimo ir papildomų naudų paketą, siekdama užtikrinti, kad šios priemonės būtų taikomos nuosekliai, skaidriai ir proporcingai. Remdamasi šios peržiūros rezultatais, Įstaiga turi pateikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai pasiūlymus dėl personalo valdymo politikos tobulinimo, įskaitant atsakomybės, atskaitomybės ir atlygio susiejimo su pasiektais rezultatais stiprinimo priemones. Įstaiga turi sistemingai stiprinti darbuotojų kompetencijas inovacijų, skaitmeninių įgūdžių, duomenų analizės, dirbtinio intelekto ir kitose pažangiųjų technologijų srityse.

Darbuotojų veiklos tikslai, atlygio, motyvavimo ir papildomų naudų priemonės turi būti susietos su Įstaigos strateginiais tikslais, padalinių veiklos rodikliais, konkrečiais individualiais rezultatais, kompetencijų augimu ir darbuotojų indėliu. Papildomos gerovės priemonės neturi būti taikomos kaip automatinės privilegijos, nesusietos su Įstaigos veiklos rezultatais, darbuotojų atsakomybe ir organizacinės kultūros tikslais.

Duomenimis grįstas valdymas

Įstaiga turi siekti, kad veiklos planavimas, sprendimų priėmimas ir rezultatų vertinimas būtų grindžiami patikimais duomenimis ir analize – tai užtikrintų veiklos skaidrumą, pagrįstumą ir nuolatinį tobulėjimą.

Bendradarbiavimas su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija

Įstaiga turi užtikrinti nuoseklų, konstruktyvų ir laiku vykstantį bendradarbiavimą su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, atsižvelgdama į ministerijos, kaip savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos, nustatytus valstybės tikslus ir lūkesčius. Įstaiga turi tinkamai valdyti savininkės lūkesčius, laiku teikti informaciją apie esminius sprendimus, rizikas, veiklos pokyčius, strateginių tikslų įgyvendinimą ir klausimus, galinčius turėti įtakos Įstaigos veiklos kryptiai ar reputacijai.

VII. Atskaitomybės ir stebėsenos lūkesčiai

Įstaigos valdymo organai, vadovaudamiesi teisės aktų reikalavimais, Įstaigos įstatais ir gerosios valdysenos principais, atsako už Rašte nustatytų valstybės tikslų ir lūkesčių įgyvendinimą. Ekonomikos ir inovacijų ministerija tikisi, kad Įstaigos valdyba ir vadovas užtikrins aktyvią lūkesčių įgyvendinimo stebėseną, veiklos efektyvumo didinimą, strateginių tikslų įgyvendinimo priežiūrą, taip pat kad bus laiku reaguojama į reikšmingas rizikas ar aplinkybes, galinčias turėti įtakos Įstaigos veiklai.

Esminiams Rašte nustatytiems pokyčiams įgyvendinti Įstaiga turi parengti veiksmų planą, kuriame būtų nurodyti konkretūs veiksmai, atsakingi subjektai, įgyvendinimo terminai, tarpiniai rezultatai ir stebėsenos rodikliai. Veiksmų plano įgyvendinimo pažanga turi būti periodiškai aptariama su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, užtikrinant, kad informacija būtų teikiama laiku, rizikos aiškiai įvardijamos ir suderinamos su Rašte nustatytais lūkesčiais.

Įstaiga turi užtikrinti reguliarią strateginių tikslų, veiklos rodiklių ir poveikio stebėseną, siekdama sudaryti galimybes laiku priimti sprendimus ir koreguoti veiklas pagal pasiektus rezultatus ir nustatytas rizikas.

Be veiklos ir rezultatų rodiklių, Įstaiga turi nustatyti ir taikyti pokyčio rodiklius, kuriais matuojamas Rašte numatytų esminių pokyčių – veiklos efektyvumo didinimo, organizacinės struktūros ir etatų peržiūros, veiklų portfelio pertvarkymo, eksporto ir inovacijų ekosistemų stiprinimo bei kitų strateginių krypčių – įgyvendinimo pažanga. Pokyčio rodikliai turi būti pamatuojami, susieti su pradine būkle ir siektiniais rezultatais, integruoti į veiksmų planą ir periodinę atskaitomybę Ekonomikos ir inovacijų ministerijai.

Įstaigos vadovas ir (ar) valdyba turi iš anksto informuoti Ekonomikos ir inovacijų ministeriją apie esminius Įstaigos sprendimus, reikšmingas rizikas, veiklos ar struktūros pokyčius, finansinius išpareigojimus, reputacinius klausimus ir kitus įvykius, galinčius turėti tiesioginę įtaką Įstaigos veiklai, finansiniam tvarumui ar Rašte nustatytų tikslų įgyvendinimui.

Įstaigos vadovas per vieną mėnesį pasibaigus viešosios įstaigos finansiniams metams turi pateikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai atsiskaitymo raštą. Atsiskaitymo rašte turi būti pateikiama informacija apie ataskaitiniais metais įgyvendintas priemones, pasiektus veiklos rezultatus, rodiklių įgyvendinimą, reikšmingas rizikas, aplinkybes, turėjusias įtakos lūkesčių įgyvendinimui, ir kitą Įstaigos veiklai reikšmingą informaciją.

Metiniame veiklos rezultatų pristatyme Ekonomikos ir inovacijų ministerijai Įstaiga turi atskirai pateikti informaciją apie:

- veiklos efektyvumo didinimo plano įgyvendinimą ir pažangą siekiant ne mažiau kaip 30 proc. efektyvumo didinimo tikslo;
- procesų, funkcijų, darbo krūvio, organizacinės struktūros bei neterminuotų ir terminuotų etatų peržiūros rezultatus, įskaitant neterminuotų etatų skaičiaus išlaikymą 233–273 etatų ribose;
- administracinių, pagalbinių ir turinio veiklų santykio pokyčius;
- veiklų portfelio peržiūros rezultatus ir pasiūlymus dėl mažo poveikio, perteklinių, dubliuojančių ar Įstaigos misijai nebūdingų veiklų pertvarkymo, konsolidavimo, perdavimo ar nutraukimo;
- eksporto veiklų peržiūros rezultatus ir matomas sąsajas su prioritetinėmis rinkomis ir komercijos atašė tinklo veiklos rodikliais;
- San Fransiske įkurto padalinio *InoHub Lithuania* veiklos vertinimą, veiklos rodiklius, siūlomą tolesnį veiklos modelį ir prireikus pasiūlymus dėl išteklių perskirstymo Lietuvos eksportui skatinti bei bendradarbiavimui Šiaurės Amerikos regione stiprinti;
- spiečių veiklos modelio atnaujinimą ir regioninių ekosistemų stiprinimo rezultatus;
- finansinių išteklių paskirstymą į inovacijų, eksporto ir verslumo ekosistemų kompetencijų auginimą ir plėtrą;
- personalo valdymo politikos, darbuotojų gerovės paketo ir individualių rodiklių sistemos peržiūros rezultatus;
- strateginių krypčių formavimo, analitikos ir interesų atstovavimo veiklų rezultatus;
- nustatytų pokyčio rodiklių reikšmes, pažangą, palyginti su pradine būkle ir siektiniais rezultatais, bei Rašte numatytų esminių pokyčių įgyvendinimo būklę.

Tikimasi, kad Įstaigos valdybos pirmininkas ir Įstaigos vadovas Ekonomikos ir inovacijų ministerijai kasmet pristatys praėjusių metų Įstaigos veiklos rezultatus, ateinančių metų veiklos plano projektą, esmines rizikas, planuojamus pokyčius ir kitus Įstaigos veiklai bei Rašte nustatytų lūkesčių įgyvendinimui reikšmingus klausimus.